

ที่ ปช ๐๐๑๑/๐๐๒๗

สำนักงาน ป.ป.ช.

ถนนนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี

จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๘ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการบริหารจัดการกองทุนเสมอภาคพัฒนาชีวิต

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนามติคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เรื่อง ข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการบริหารจัดการกองทุนเสมอภาคพัฒนาชีวิต จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการบริหารจัดการกองทุนเสมอภาคพัฒนาชีวิต จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงาน ป.ป.ช. ขอเสนอข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการบริหารจัดการกองทุนเสมอภาคพัฒนาชีวิต มาเพื่อให้คณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการ

ตามที่ได้ปรากฏกรณีการกระทำทุจริตเงินกองทุนเสมอภาคพัฒนาชีวิต ที่มีพฤติการณ์การโอนเงินให้กับผู้ที่ไม่มียศได้รับทุน แสดงให้เห็นความล้มเหลวในการโอนเงินจากกองทุนไปยังนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ การรั่วไหลของเงินกองทุนที่เกิดจากการทุจริตเป็นเหตุให้การใช้จ่ายเงินกองทุนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของเงินกองทุน ทั้งยังเป็นเหตุให้การพัฒนากระบวนการศึกษามีได้เป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์แก่ผู้สมควรได้รับเงินทุนการศึกษาดังกล่าวอย่างแท้จริง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเสนอข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการบริหารจัดการกองทุนเสมอภาคพัฒนาชีวิต ต่อคณะกรรมการ

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริต หรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้

/๓. สาระสำคัญ...

“ข้อสั่งตั้ง เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว เห็นสมควรเสนอข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาชีวิต ตามนัยมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และเพื่อให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

ปัญหาการกระทำทุจริตการเบิกจ่ายเงินกองทุนพัฒนาชีวิต ส่งผลกระทบเสียหายต่อผู้มีสิทธิได้รับทุน เป็นเหตุให้การพัฒนาระบบการศึกษามีได้เป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์แก่ผู้สมควรได้รับเงินทุนการศึกษาดังกล่าวอย่างแท้จริง และสะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาการรั่วไหลของงบประมาณที่เกิดจากการกระทำทุจริต ซึ่งเป็นผลจากกฎ ระเบียบ ข้อบังคับทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง วิธีการ และแนวทางปฏิบัติของผู้ปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงในการกระทำทุจริต การขาดการควบคุมและตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของผู้มีหน้าที่และอำนาจ รวมทั้งระบบการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการประชุมครั้งที่ ๒๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบในหลักการของร่างข้อเสนอแนะแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาชีวิตตามที่เสนอ และให้ปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้นำเสนอประธานกรรมการ ป.ป.ช. ลงนามเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป โดยไม่ต้องเสนอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาอีก (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๒ “คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่และอำนาจเสนอมาตรการ ความเห็น และข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี รัฐสภา ศาล องค์การอิสระ หรือองค์การอัยการในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) ปรับปรุงการปฏิบัติราชการ หรือวางแผนงานโครงการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือ หน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันหรือปราบปรามการทุจริต การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๒) จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนอย่างเข้มงวด

(๓) เสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมาตรการใดที่เป็นช่องทางให้มีการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ หรือเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดผลดีต่อราชการได้

...

/๘. ข้อเสนอ...

“ข้อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตงบประมาณ งบเงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว เห็นควรมีข้อเสนอแนะตามความมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

(๑) ข้อเสนอแนะต่อระบบการบริหารจัดการและการคัดเลือกนักเรียนทุน

๑) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดแนวทางหรือรูปแบบการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตของกองทุน ในแต่ละกระบวนการ ว่ามีความเสี่ยงต่อการทุจริตอะไรบ้าง และมีแนวทางในการควบคุมอย่างไร

๒) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการตามข้อเสนอแนะการควบคุมการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐในการปฏิบัติงานที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบ เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อเสนอแนะให้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจ ดังนี้

โดยให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับการกำหนดทุนการศึกษา คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับทุน เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกพื้นที่ เพื่อป้องกันการใช้อดุลพินิจโดยมิชอบ ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวต้องจัดทำเป็นหลักเกณฑ์หรือประกาศ แนวทาง และคู่มือ เป็นแนวทางในการใช้อดุลพินิจของเจ้าพนักงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่ที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยผู้ปฏิบัติจะต้องยึดถือเป็นหลักในการใช้อดุลพินิจ และควรมีหลักฐานหรือเอกสารที่ยืนยันว่ามีการใช้อดุลพินิจอย่างไร

๓) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สร้างความโปร่งใส เปิดเผยตรวจสอบได้ในการคัดเลือกผู้มีสิทธิได้รับทุน โดยสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่ได้รับการอนุมัติจัดสรรทุน ต้องมีการประกาศรายละเอียดที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เป็นข้อมูลสาธารณะ เช่น ประเภททุน จำนวนทุน หลักเกณฑ์การคัดเลือก รูปแบบการคัดเลือก หากกำหนดให้มีการสอบด้วยข้อเขียนและการสัมภาษณ์ ต้องมีการประกาศผลคะแนนตามลำดับผู้มีสิทธิได้รับทุน เป็นต้น รวมถึง อาจเปิดโอกาสให้แก่ภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นแนวร่วมปฏิบัติเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินการ ระเบียบ/วิธี/มาตรฐานการคัดเลือก และร่วมตรวจสอบคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับทุน

(๒) ข้อเสนอแนะต่อระบบการบริหารเงินกองทุนและการเบิกจ่ายเงินกองทุน

๑) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ชักซ้อมทำความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารเงินกองทุน และเบิกจ่ายเงินกองทุน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการกองทุนเสมอภาคพัฒนาชีวิต เจ้าหน้าที่กลุ่มบริหารงานคลังและสินทรัพย์ เจ้าหน้าที่สถานศึกษาที่ได้รับการจัดสรรทุน เพื่อเน้นย้ำวัตถุประสงค์ของกองทุนเสมอภาคพัฒนาชีวิต ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องและสอดคล้องกับระเบียบวิธีปฏิบัติ และชี้ให้เห็นโทษของการทุจริตที่จะได้รับ

๒) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำปฏิทินการดำเนินการ และระยะเวลาการเบิกจ่าย/โอนเงินที่ชัดเจน นอกจากนี้ อาจนำข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับการบริหารเงินกองทุน และกระบวนการเบิกจ่ายเงินกองทุนตั้งแต่การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การเบิกจ่ายเงิน และการรายงานผลการใช้จ่าย มาสรุปเป็นข้อมูลสารสนเทศในลักษณะที่เข้าใจได้ง่าย เช่น ทำแผนผังหรือ Infographic เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าใจได้ง่ายและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

/(๓) ข้อเสนอ...

“ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

(๓) ข้อเสนอแนะต่อระบบการติดตามและประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงานเงินกองทุน

๑) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพิ่มความเข้มงวดในขั้นตอนการตรวจสอบ ติดตาม/ประเมินผลภายในหน่วยงาน เช่น ใช้กลไกของการตรวจสอบภายใน ใช้การสอบทานของหน่วยงานเบิกจ่ายและหน่วยงานที่รับโอนเงิน เพิ่มบทบาทการตรวจสอบของคณะกรรมการกองทุนเสมอมา พัฒนาชีวิตและคณะกรรมการกองทุนเสมอมาพัฒนาชีวิตจังหวัดที่บริหารจัดการในระดับพื้นที่ รวมถึง ต้องให้ความสำคัญกับข้อสังเกตและคำแนะนำจากหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

๒) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการจัดทำข้อมูล/ข้อเท็จจริง เช่น รายละเอียดกองทุน รายงานผลการดำเนินการประจำปี รายงานการเงิน เงินคงเหลือ ปฏิทินการดำเนินการ ติดตามผลสัมฤทธิ์ของผู้ได้รับทุน และการส่งต่อนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา เป็นต้น อีกทั้งเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวในลักษณะการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ผ่านวิธีการหรือเครื่องมือต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์สาธารณะ เว็บไซต์ เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลที่จะสนับสนุนให้ภาคประชาชนทราบถึงการดำเนินงานกองทุนและเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแล และเฝ้าระวังการทุจริตในการดำเนินงานกองทุน

๓) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาเพิ่มช่องทางการรายงานผลการดำเนินงานกองทุนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เช่น ผ่านทางระบบออนไลน์ เป็นต้น โดยไม่ต้องจัดทำข้อมูลเป็นรายงานแบบกระดาษ เพื่อส่งให้กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้ดำเนินโครงการต้องมีการรายงานผลการดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมให้ผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินโครงการทราบถึงความเคลื่อนไหวของการใช้จ่ายเงินกองทุนอย่างเป็นปัจจุบันยิ่งขึ้น

๔) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพิ่มระบบการแจ้งเตือนข้อมูลเกี่ยวกับ การดำเนินงานของกองทุนให้แก่ผู้ได้รับทุน เช่น รายงานการดำเนินงานกองทุน สถานะการคัดเลือก และสถานะการโอนเงิน เป็นต้น โดยแจ้งเตือนผ่านช่องทางที่มีความเหมาะสม เพื่อให้ผู้ได้รับทุนเข้าถึงข้อมูลที่เป็นปัจจุบันได้โดยง่าย อีกทั้ง เป็นช่องทางในการรักษาสีติของตนเองในการรับทุน

๕) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดแนวทางและช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับกองทุน สามารถร่วมประเมินผลประโยชน์ที่ได้รับจากกองทุนด้วย โดยต้องสามารถประเมินผลโครงการในมุมมองด้านประสิทธิภาพ และความพึงพอใจ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

(๔) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สืบเนื่องจากข้อพิจารณาเพิ่มเติมว่า แหล่งที่มาของเงินกองทุนและการใช้จ่ายเงินกองทุน ดำเนินการโดยใช้ทุนประเดิมซึ่งเป็นเงินที่ได้จากการจำหน่ายสลากการกุศลงวดพิเศษที่ได้รับการจัดสรรมาตั้งแต่กองทุนเสมอมาพัฒนาชีวิตเริ่มดำเนินการเพียงแหล่งเดียวเท่านั้น จึงมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตระหนักถึงความจำเป็นที่คณะกรรมการกองทุนเสมอมาพัฒนาชีวิตต้องบริหารจัดการ โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของกองทุน เช่น พิจารณาขอรับการจัดสรรเงินทุนจากแหล่งเงินงบประมาณอื่น ๆ นอกเหนือจากการใช้ทุนประเดิมจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นต้น

อนึ่ง ข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น มุ่งเสนอต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการบริหารจัดการกองทุนเสมอมาพัฒนาชีวิต ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในการบริหารจัดการกองทุนเพื่อการศึกษาทั้งระบบ ควรนำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปใช้กับกองทุนเพื่อการศึกษาอื่น ๆ ภายใต้งบกำหนดหน่วยงานอื่นด้วย

/ทั้งนี้...

“ข้อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้”

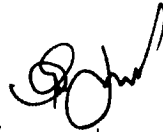
ทั้งนี้ มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำ “แนวทางการดำเนินการ” เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาและมีมติ มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปปฏิบัติต่อไป และให้รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรการเสนอ ต่อ สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นประจำทุกปี

(รายละเอียดข้อเสนอแนะฯ ปรากฏตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(วัชรพล ประสารราชกิจ)

ประธานกรรมการ ป.ป.ช.

สำนักมาตรฐานการเชิงรุกและนวัตกรรม

โทร. ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ ต่อ ๗๑๕๒

โทรสาร ๐ ๒๕๒๘ ๔๐๐๔

www.nacc.go.th

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นางสาวปัญกร อมรปัญญาภิบาล (เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการ)